

Nr 186.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter samt lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg; given Stockholms slott tisdagen den 25 april 1916.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt 87 § regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter samt lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Berndt Hasselrot.

Förslag

till

Lag

om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

1 mom. Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den mån så prövas nödigt, förordna, för viss tid eller tills vidare, att med svenskt maskindrivet fartyg, som äger en bruttodräktighet av tvåhundra registerton eller därutöver, gods icke må fraktas mellan utrikes orter. Vad sålunda är stadgat om fraktande skall gälla fortskaffande av gods jämväl i annat fall än vid befördran mot vederlag.

Under tid, då sålunda meddelat förordnande är gällande, skola i sjölagen givna stadganden, som avse befogenhet för befälhavare att sälja av redarens gods eller av lasten eller röra utlossning av gods annorstädes än i bestämmelseorten, äga tillämpning, ändock att därigenom gods, som inlastats å utrikes ort, skiljes från fartyget å sålunda belägen ort; dock må i fall, som avses i 128 och 129 §§ sjölagen, lossning av gods, som inlastats å utrikes ort, äga rum endast å inom riket belägen ort.

2 mom. Från förbud, som i 1 mom. sägs, undantagas med inskränkningar och enligt bestämmelser i övrigt, som Konungen må meddela:

a) fartyg, som göra regelbundna resor mellan Sverige och utrikes orter efter en på förhand kungjord plan, som tillämpas, då denna lag träder i kraft; samt

b) gods, som utgöres av skeppsproviant och skeppsförnödenheter för fartyget ävensom förnödenheter tillhöriga passagerare och å fartyget anställda personer, samt gods, som bärgats ombord å fartyget.

Ytterligare undantag från ovannämnda förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar.

2 §.

Fortscaffas gods med svenskt fartyg i strid mot föreskrift, som enligt 1 § meddelats, straffes befälhavaren med böter, högst tjugutusen kronor, eller fängelse i högst ett år.

Har redare eller annan, som i redares ställe haft befattning med fartyget, bjudit, lagt, trugat eller eljest uppsåtligen förlett befälhavaren till förseelsen eller med råd eller dåd främjat densamma eller, med vetenskap om förseelsen, underlåtit att, såvitt det stått i hans makt, hindra dess utförande, varde dömd till straff, som i första stycket sägs.

Där frakt för godsets fortskaffande skolat enligt därom träffat avtal tillkomma den brottslige, vare han skyldig utgiva fraktens belopp. Är den, vilken frakten skolat tillkomma, ej förfallen till straff efter ty ovan sägs, skall han förpliktas att av frakten utgiva det belopp, vartill för honom uppkommen vinst å det olovliga fraktandet högst kan skattas.

3 §.

Under tid, då förordnande enligt 1 § är gällande, må icke slutas avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till svenskt fartyg av beskaffenhet, som med förordnandet avses, eller om sådant fartygs tidsbefraktning av utlänning. Undantag från detta förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar. Utländsk innehavare av nyttjanderätt till fartyg, som ovan sägs, eller utländsk tidsbefraktare av sådant fartyg må, utan hinder av förbudet, överlåta sin rätt till annan utlänning.

Sluter någon avtal i strid mot i första stycket given bestämmelse, vare avtalet ogillt och varde den, som med nyttjanderätt upplåtit eller på tid bortfraktat fartyget eller överlåtit sin nyttjanderätt eller rätt såsom tidsbefraktare, straffad på sätt i 2 § första stycket sägs samt förpliktad utgiva avtalat vederlag; dock att, där avtalet slutits i strid mot förordnande, som meddelats enligt lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg eller lagen om utsträckt tillämpning av nämnda lag, endast påföljd, som där stadgas, må tillämpas.

4 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, så ock vad den brottslige eller annan jämlikt denna lag förpliktats utgiva tillfalle kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift från trycket utkommit i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 mars 1917. Av Konungen jämlikt denna lag givet förordnande må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan, under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i lagen sägs, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Har, då förordnande, som enligt i 1 § meddelats, bliver gällande, fartyg avgått från utrikes ort, där gods inlastats, må, utan hinder av förordnandet, godset fortskaffas till utom riket belägen ort.

Varder förordnande, varom i denna lag stadgas, vid lagens utfärdande meddelat, må Konungen jämväl föreskriva, att där avtal, som enligt 3 § är under där nämnd tid förbjudet, slutits före lagens ikraftträdande men efter den 14 april 1916, avtalet skall upphöra att gälla, om ej någondera parten inom trettio dagar, efter det lagen trätt i kraft, söker Konungens godkännande samt sökt godkännande varder av Konungen beviljat. Har sådan föreskrift meddelats och varder på grund av avtal, som slutits under nyss nämnda tid före lagens ikraftträdande samt ej av Konungen godkännes, fartyg efter lagens ikraftträdande ställt till utlännings förfogande, äge vad i 3 § av denna lag stadgas om annan påföljd än avtals ogiltighet motsvarande tillämpning, och skall vad i 4 § av lagen är stadgat i tillämpliga delar gälla.

Förslag

till

L a g

om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Härigenom förordnas som följer:

Vad i lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg är stadgat angående avtal om svenskt fartygs tidsbefraktning av utlänning skall ock gälla avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till svenskt fartyg.

Sluter någon i strid mot förordnande, som jämlikt detta stadgande meddelats, avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till svenskt fartyg, skall vad i 2 och 3 §§ av nämnda lagstadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 mars 1917. Av Konungen jämlikt denna lag givet förordnande må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan, under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i lagen sägs, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Varder förordnande enligt denna lag vid lagens utfärdande meddelat, och är sådant förordnande, som avses i 1 § andra stycket av lagen den 6 mars 1916 och vid nämnda lags utfärdande meddelats, gällande, då nu ifrågavarande lag utfärdas, må Konungen jämväl föreskriva, att där avtal, som i sistnämnda lag avses, slutits före samma lags ikraftträdande

men efter den 8 januari 1916, avtalet skall upphöra att gälla, om ej någondera parten inom trettio dagar, efter det denna lag trätt i kraft, söker Konungens godkännande samt sökt godkännande varder av Konungen beviljat. Har sådan föreskrift meddelats och varder på grund av avtal, som slutits under nyss nämnda tid före denna lags ikraftträdande samt ej av Konungen godkännes, fartyg efter denna lags ikraftträdande avlämnat till utlänning, äge vad i 2 § av lagen den 6 mars 1916 stadgas om annan påföljd än avtals ogiltighet motsvarande tillämpning, och skall vad i 3 § av samma lag är stadgat i tillämpliga delar gälla.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den
14 april 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Vennersten anförde efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet:

»Anskaffandet av erforderligt tonnage för import och export har med den utveckling förhållandena å fraktmarknaden tagit blivit en alltmera brännande fråga. I allt större utsträckning har i krigförande och även i neutrala länder det enskilda tonnaget tagits i anspråk för statsändamål eller eljest för fraktfart uteslutande på det egna landet. I vissa krigförande länder har därjämte på grund av sjökriget det för enskild fraktfart fritt tillgängliga tonnaget kunnat endast i jämförelsevis ringa omfattning komma till användning. Fartygsförluster hava dessutom inträffat i långt större antal än under fredstid och ersättandet av sålunda förlorat tonnage har ej kunnat ske i tillnärmelsevis erforderlig omfattning.

Direkt och indirekt har allt detta bidragit att skapa knapphet på tonnage även för vårt land. Ej endast har den fraktfart med utländska fartyg, som omedelbart eller medelbart bidragit till våra sjöfartsförbindelsers upprätthållande, i tilltagande grad minskats, utan även den svenska handelsflottan har, både i fråga om bestånd och verksamhetsområde, rönt stark påverkan av nyss berörda förhållanden. Försäljningarna av svenska fartyg till utlandet stego, såsom jag förut erinrat i yttrande till statsrådsprotokollet den 28 januari innevarande år, inemot årsskiftet på ett oroväckande sätt. För att hindra handelsflottans ytterligare försvagande tillkom lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg. Emellertid kunde härförutom befaras, att under inflytande av den utländska fraktmarknaden det tonnage, som vore i svensk ägo, komme att i ökad omfattning användas till fraktfart å trader, som icke eller endast i otillräcklig mån berörde Sverige. Samtidigt var därför under övervägande, huruvida icke, sedan genom nyssnämnda lag förebyggts, att fartyg kunde genom försäljning till utlandet undandragas svensk statsmyndighets förfogande, tiden vore inne att åt staten i viss utsträckning inrymma ett bestämmande inflytande å själva fraktfarten.

De farhågor, som sålunda hystes, hava ingalunda jävats av utvecklingen under den sista tiden. Tvärtom synes dragningskraften gå, ej blott för det utländska utan även för det svenska tonnaget, åtminstone vad trampångarna beträffar, i betänklig grad i riktning bort från Sverige till utländska trader. Lockelserna äro ju också ingalunda små. De tonnageförskjutningar, som på en del utländska trader ägt rum till följd därav, att en stor del av det därstädes använda främmande tonnaget bortgått och i stället bundits vid det egna landet, hava ägt rum under högst betydande fraktstegringar. Där dessa fraktstegringar medfört frakter större eller lika stora som dem, vilka betalats för fraktfart på Sverige, samt inträffat på trader, varest risker eller andra olägenheter varit mindre än vid fraktfart på ett land med Sveriges belägenhet, är det givet att småningom en betänklig förskjutning till Sveriges nackdel kan bliva följden, om ej effektiva åtgärder till motarbetande av denna tendens vidtagas.

De åtgärder, som sålunda erfordras, torde i första hand bestå i ett bindande genom lagbestämmelser av landets tonnage vid fraktfart på det egna landet. Givetvis kan ett sådant band på rederirörelsen medföra, att densamma går miste om en del särskilt lönande fraktfart. Denna begränsning av fraktmarknaden är närmast att jämföra med de inskränkningar, som drabbat andra näringsgrenars avsättningsmöjligheter genom exportförbuden. I det ena som det andra fallet måste landets välfärd främst beaktas och enskildas intressen, i den mån det är behöfligt, vika.

Detta synes ock vara en uppfattning, som i nu förevarande fråga tämligen allmänt trängt igenom i utlandet. Såväl krigförande som neutrala makter hava nämligen, såsom förut nämnts, utfärdat mer eller mindre inskränkande bestämmelser i fråga om fraktande av gods på trader, som icke beröra det egna landet.

I England togs ett sådant steg redan under år 1915. Genom order in council den 10 november nämnda år förordnades, att intet brittiskt ångfartyg, som ägde en bruttodräktighet utöver 500 ton, finge föra gods från någon utländsk hamn till någon annan utländsk hamn, utan att ägaren eller befraktaren beviljats licens av en för licensers prövning och meddelande särskilt tillsatt kommission. I februari 1916 skärptes dessa bestämmelser ytterligare därhän, att ingen resa med sådant fartyg finge påbörjas, utan att licens meddelats. Dock äro därvid undantagna fartyg, som användas i kustfart på Storbritannien och Irland.

Några dagar därefter utfärdade tyska förbundsrådet en kungörelse av följande innehåll: alla hyres- eller fraktavtal, som avse befordran av gods å fartyg med en bruttodräktighet över 500 registerton, förbjudas, i den mån därigenom tages i anspråk mer än en tredjedel av fartygets nettodräktighet eller lastförmåga. Förbudet avser dock ej de fall, då forslandet äger rum uteslutande till eller från tysk hamn. Undantag kan därjämte medgivas av rikskansleren.

Den 28 februari i år förordnade den italienska regeringen, att italienska ångfartyg, som mäta mer än 1,000 ton, icke må utan tillstånd av marinministern frakta gods från italiensk hamn till ort utanför Medelhavet eller mellan utländska hamnar.

Den 18 mars i år utfärdades i Nederländerna en lag i liknande syfte. Enligt denna får fartygs avresa från nederländska farvatten äga rum endast med regeringens tillstånd. Detta har hittills beviljats under förutsättning, att bankgaranti ställes för att fartyget skall återvända inom viss tid.

Jämväl i Spanien hava nyligen vidtagits anordningar, som innebära bestämmande från offentlig myndighets sida över enskilda handelsfartygs resor för att bereda tillgång till erforderligt tonnage för det egna landet.

Slutligen har den 4 innevarande månad franska regeringen föreskrivit, att fartyg över 500 ton ej må utan särskilt tillstånd utklarera från fransk hamn till utländsk hamn eller göra resa mellan utländska hamnar.

Den 6 innevarande april har därjämte den ändring vidtagits i fråga om italienska fartygs användande till sjöfart, att ångfartyg över 250 nettoton och segelfartyg över 500 ton icke må nyttjas till transport av människor

eller gods mellan utländska hamnar eller ens gå utan last mellan sådana hamnar. Marinministern äger dessutom att i särskilda fall utfärda förbud mot sådana resor även ifråga om italienska fartyg, som ej äro underkastade nyssnämnda föreskrift. Ej heller få ångfartyg eller sådana segelfartyg, som äro över 500 ton, gå från italiensk till utländsk hamn, utan att marinministern därtill lämnat samtycke. Därvid äro dock undantagna passagerarfartyg, som tillhöra subventionerad fartygslinje eller reguljär transatlantisk linje, i fråga om reguljära resor, som utföras enligt av marinministern godkänd plan. Vid resa, som ångfartyg eller sådana segelfartyg, vilka äro över 500 ton, företaga från utländsk till italiensk hamn, är förbjudet att forsla last, som icke har italiensk hamn till bestämmelseort. Även från detta förbud kan undantag meddelas av marinministern.

Då av skäl, som förut angivits, liknande anordningar synas jämväl för vårt land erforderliga, har jag låtit inom departementet utarbeta ett förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Förslaget avser endast maskindrivna fartyg, som äga en bruttodräktighet av tvåhundra registerton eller därutöver. Segelfartyg samt mindre maskindrivna fartyg hava icke medtagits, då nyttan av deras medtagande ej torde motsvara därmed förenade olägenheter.

Att gods fraktas eller eljest fortskaffas mellan utrikes orter innebär en verksamhet, som avslutas med godsets lossning å utrikes ort. I sjölagen finnas emellertid en del fall, såsom exempelvis befälhavares försäljning av last för att anskaffa nödiga medel till resans utförande eller befraktares hävande av befraktningsavtalet på grund av hinder för eller uppehåll i godsets fraktande, då, oavsett det förbud, som lagförslaget avser att genomföra, en lossning å utrikes ort av utomlands inlastat gods icke torde böra förbjudas.

I överensstämmelse härmed har i förslaget intagits bestämmelse, som uttryckligen undantager dylika i sjölagen berörda fall, därvid dock utlossande av gods av anledning, som omförmäles i 128 och 129 §§ sjölagen, såsom innebärande allt för stor möjlighet att motverka lagförslagets syfte, icke ansetts kunna ställas utanför förbudet.

Vidare har föreslagits dels att jämväl i övrigt från förbudet göra vissa i lagen angivna undantag, som skola inträda, utan att därom särskilt förordnats, dels ock att möjliggöra för Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar att medgiva undantag för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser.

Till de föreslagna reguljära undantagen hör främst linjefarten. En inarbetad fartygslinje utgör en tillgång för rederiet av så stort värde, att

endast i nödfall kan ifrågasättas att förhindra fraktfart på en sådan trade, även där verksamheten till övervägande del består i fraktande av gods mellan utrikes orter. Sådana tider kunna emellertid komma, då ett dylikt linjerederi måste i landets intresse förflytta tyngdpunkten för sin fraktfart till större överensstämmelse med det egna landets ofrånkomliga behov. Med tanke på sådana fall har föreslagits, att inskränkningar i det sålunda stadgade undantaget skall kunna meddelas av Konungen.

Det andra i lagförslaget särskilt angivna undantaget är av mindre betydelse. Det avser skeppsproviant och skeppsförnödenheter för fartyget ävensom förnödenheter tillhöriga passagerare och å fartyget anställda personer samt gods, som bärgats ombord å fartyget. Någon olägenhet av att undantaga sådant gods från förbudet synes ej föreligga. Skulle missbruk visa sig, finnes ju dessutom möjlighet att göra inskränkningar eller meddela kontrollbestämmelser.

Emellertid torde tillstånd att i viss utsträckning fortskaffa gods mellan utrikes orter kunna meddelas jämväl i andra fall än de i förslaget uttryckligen angivna, utan att det med förslaget åsyftade ändamålet förefelas. Så torde t. ex. möjlighet böra finnas att ordna så, att fartyg, som förer gods från och till Sverige, ej förhindras att från utländsk lossningsort föra där inlastat gods till ort, där hemfrakt skall erhållas, eller, om en del av den från Sverige förda lasten lossats i utrikes ort, därstädes komplettera lasten och även lossa sålunda erhållen last under resan till den återstående svenska lastens slutliga destinationsort. Vidare finnas hamnar, som, ehuru de äro belägna utomlands, likväl måste anses för Sveriges export eller import helt och hållet eller i det närmaste jämställda med svensk hamn t. ex. Narvik i fråga om malmexporten. Även för sådana fall är givetvis nödvändigt, att undantag kunna göras. Med hänsyn därtill har, såsom förut är nämnt, föreslagits, att ytterligare undantag från förbudet må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar.

Prövning av de fall, då sådana undantag böra medgivas, torde, såsom flerstädes i utlandet skett, böra överlämnas åt en kommission, sammansatt av därför särskilt kvalificerade personer.

Då, såsom förut påpekats, betydande ekonomiska fördelar kunna vara förenade med en fraktfart sådan som den lagförslaget avser att förebygga, är det givet, att påföljden av överträdelse av förbudet måste vara av allvarlig beskaffenhet.

Jag har ansett lämpligast att föreslå samma straffbestämmelse, som givits i lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg. Straff-

hotet har i första hand riktats mot befälhavaren, som utövar den omedelbara kontrollen över fartygets resor och last, men har jämväl, efter mönster av 292 § sjölagen, utsträckts till redare eller annan, som i redares ställe haft befattning med fartyget. För att betaga dem, som kunna vara ekonomiskt intresserade av överträdelsens begående, i främsta rummet redare och tidsbefraktare, den anledning att befordra eller underlåta att förhindra överträdelsen, som kan ligga i berörda ekonomiska fördel, har tillika föreskrivits, att sådan person skall, där han gjort sig förfallen till straff, jämväl utgiva beloppet av frakt, som för det olovliga fortskaffandet betingats. Det har tillika ansetts lämpligt, att, även om den sålunda ekonomiskt intresserade ej kan dömas till straff, han dock ej skall få behålla vinst, som kan hava uppkommit på grund av det olovliga fraktandet. Ett särskilt stadgande därom har därför intagits i förslaget.

I vissa fall är emellertid en straffbestämmelse sådan som den nu föreslagna ej tillräcklig för att förläna erforderlig effektivitet åt förbudet. Har fartyget blivit ställt till utlännings förfogande på grund av avtal om tidsbefraktning eller uthyrande, är straffhotet föga verksamt. Visserligen skall enligt kungl. förordningen den 29 mars 1912 angående befäl å svenska handelsfartyg m. m. befälhavaren å fartyget vara svensk undersåte, men att ställa denne till ansvar kan på grund av hans vistelse utomlands vara förenat med dröjsmål och svårigheter. Ej heller torde det vara skäligt att i den utsträckning, som skulle vara erforderlig för straffhotets effektivitet, rikta påföljden mot den svenske redaren eller ägaren. Detta skulle förutsätta åläggande för honom att följa fartygets användande på ett helt annat sätt, än för närvarande torde vara det vanliga.

Under sådana omständigheter har jag ansett lämpligast, att svenska fartygs ställande till utlännings förfogande skall kunna förhindras. Det i lagen den 6 mars 1916 stadgade förbudet mot svenskt fartygs tidsbefraktning av utlänning för längre tid än sex månader är från ovan nämnda synpunkt icke tillfyllest. För att ernå det angivna ändamålet måste det givas möjlighet att i fråga om maskindrivna fartyg om tvåhundra register-ton eller däröver förbjuda varje tidsbefraktning av utlänning. Då sådan upplåtelse av fartyg till utlänning, som avses i 275 § sjölagen, d. v. s. upplåtelse till annan att nyttja fartyget till sjöfart för egen räkning, ej torde komma in under begreppet tidsbefraktning, hava båda avtalsformerna i förslaget särskilt omnämnts. I likhet med vad motsvarande stadgande i lagen den 6 mars 1916 innehåller, har möjlighet beretts Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar att medgiva undantag från förbudet.»

Föredraganden yttrade härefter vidare:

»Den nu föreslagna lagstiftningen torde nödvändiggöra en utsträckt tillämpning av den nyligen antagna lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg. Det i nämnda lag stadgade förbudet mot upplåtelse till utlänning av svenskt fartyg omfattar enligt orden endast tidsbefraktning men icke upplåtelse, som avses i 275 § sjölagen. Visserligen torde det vara uppenbart, att riksdagen med den av riksdagen införda bestämmelsen mot tidsbefraktning velat träffa jämväl upplåtelse av sistnämnda slag och följaktligen tänkt sig, att stadgandet om tidsbefraktning borde tolkas såsom omfattande även upplåtelse enligt 275 § sjölagen. Ett godtagande av denna uppfattning jämväl vid en fortsatt lagstiftning å detta område skulle emellertid leda till en betänkelig sammanblandning av ifrågavarande båda rättsinstitut. I förut berörda förslag har därför, såsom nyss nämnts, upptagits jämte tidsbefraktning även upplåtelse, som avses i 275 § sjölagen. Detta medför åter, att den förefintliga luckan i lagen den 6 mars 1916 framträder så skarpt, att den ej kan förbigås. Jag har därför låtit inom departementet utarbeta ett förslag till lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916, innebärande att vad däri är stadgat om tidsbefraktning jämväl skall gälla upplåtelse av svenskt fartyg till utlänning att av denne nyttjas till sjöfart för egen räkning.»

Sedan föredraganden härefter närmare redogjort för de utarbetade förslagen, vilka voro av den lydelse bilagor vid detta protokoll utvisa, hemställde han, att ärendet måtte för vidare behandling överlämnas till justitiedepartementet.

Härutinnan instämde statsrådets övriga ledamöter och behagade Hans Maj:st Konungen härtill lämna bifall.

Ur protokollet:

G. Hultman.

Förslag

till

L a g

om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

1 mom. Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den mån så prövas nödigt, förordna, för viss tid eller tills vidare, att med svenskt maskindrivet fartyg, som äger en bruttodräktighet av tvåhundra registerton eller därutöver, gods icke må fraktas mellan utrikes orter. Vad sålunda är stadgat om fraktande skall gälla fortskaffande av gods jämväl i annat fall än vid befordran mot vederlag.

Under tid, då sålunda meddelat förordnande är gällande, skola i sjölagen givna stadganden, som avse befogenhet för befälhavare att sälja av redarens gods eller av lasten eller utlossning av gods annorstädes än i bestämmelseorten, äga tillämpning, ändock att därigenom gods, som inlastats å utrikes ort, skiljes från fartyget å sålunda belägen ort; dock må i fall, som avses i 128 och 129 §§ sjölagen, lossning av gods, som inlastats å utrikes ort, äga rum endast å inom riket belägen ort.

2 mom. Från förbud, som i 1 mom. sägs, undantagas med inskränkingar och enligt bestämmelser i övrigt, som Konungen må meddela:

a) fartyg, som göra regelbundna resor mellan Sverige och utrikes orter efter en på förhand kungjord plan, som tillämpas, då denna lag träder i kraft; samt

b) gods, som utgöres av skeppsproviant och skeppsförnödenheter för fartyget ävensom förnödenheter tillhöriga passagerare och å fartyget anställda personer, samt gods, som bärgats ombord å fartyget.

Ytterligare undantag från ovannämnda förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar.

2 §.

Fortscaffas gods med svenskt fartyg i strid mot föreskrift, som enligt 1 § meddelats, straffes befälhavaren med böter, högst tjugutusen kronor, eller fängelse i högst ett år.

Har redare eller annan, som i redares ställe haft befattning med fartyget, bjudit, legt, trugat eller eljest uppsåtligen förlett befälhavaren till överträdelsen eller med råd eller dåd främjat densamma eller, med vetskap om överträdelsen, underlåtit att, såvitt det stått i hans makt, hindra dess utförande, varde dömd till straff, som i första stycket sägs.

Där frakt för godsets fortskaffande skolat enligt därom träffat avtal tillkomma den brottslige, vare han skyldig utgiva fraktens belopp. Är den, vilken frakten skolat tillkomma, ej förfallen till straff efter ty ovan sägs, skall han förpliktas att av frakten utgiva det belopp, vartill för honom uppkommen vinst å det olovliga fraktandet högst kan skattas.

3 §.

Under tid, då förordnande enligt 1 § är gällande, vare ock förbjudet att till utlänning på tid bortfrakta fartyg av beskaffenhet, som med förordnandet avses, eller till utlänning upplåta sådant fartyg att av denne nyttjas till sjöfart för egen räkning. Undantag från detta förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar.

Sluter någon avtal i strid mot i första stycket given bestämmelse, vare avtalet ogillt och varde bortfraktaren eller upplåtaren, där icke åtgärden för honom medför ansvar enligt lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg eller lagen den maj 1916 om utsträckt tillämpning av nämnda lag, straffad på sätt i 2 § första stycket sägs samt förpliktad utgiva för fraktandet eller upplåtelsen betingat vederlag.

4 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, så ock vad den brottslige eller annan jämlikt denna lag förpliktats utgiva tillfalle kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

5 §.

Om domstol i mål rörande överträdelse, varom i denna lag sägs, skall vad i 328 § sjölagen stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift från trycket utkommit i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 mars 1917. Av Konungen jämlikt denna lag givet förordnande må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan, under tiden för lagens giltighet begången överträdelse, som i lagen sägs, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Har, då förordnande, som enligt 1 § meddelats, bliver gällande, fartyg avgått från utrikes ort, där gods inlastats, må, utan hinder av förordnandet, godset fortskaffas jämväl till utom riket belägen ort.

Varder förordnande, varom i denna lag stadgas, vid lagens utfärdande meddelat, må Konungen jämväl föreskriva, att där sådant avtal om bortfraktande eller upplåtelse, som i 3 § avses, slutits före lagens ikraftträdande men efter den 14 april 1916, avtalet skall upphöra att gälla, om ej någondera parten inom trettio dagar, efter det lagen trätt i kraft, söker Konungens godkännande samt sökt godkännande varder av Konungen beviljat. Har sådan föreskrift meddelats och varder på grund av avtal, som slutits under nyss nämnda tid före lagens ikraftträdande samt ej av Konungen godkännes, fartyg efter lagens ikraftträdande ställt till utlännings förfogande, äge vad i 3 § av denna lag stadgas om annan påföljd än avtals ogiltighet motsvarande tillämpning, och skall vad i 4 och 5 §§ av lagen är stadgat i tillämpliga delar gälla.

Förslag

till

Lag

om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Häri genom förordnas som följer:

Vad i lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg är stadgat angående svenskt fartygs tidsbefraktning av utlänning skall också gälla upplåtelse av svenskt fartyg till utlänning att av denne nyttjas till sjöfart för egen räkning.

Sluter någon i strid mot förbud, som jämlikt detta stadgande meddelats, avtal om fartygs upplåtelse till utlänning, skall vad i 2 och 3 §§ av nämnda lag stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 mars 1917.

Är förordnande, varom stadgas i lagen den 6 mars 1916 och som meddelats vid nämnda lags utfärdande, gällande, då nu ifrågavarande lag utfärdas, må Konungen jämväl föreskriva, att där avtal, som i sistnämnda lag avses, slutits före samma lags ikraftträdande men efter den 8 januari 1916, avtalet skall upphöra att gälla, om ej någondera parten inom trettio dagar, efter det denna lag trätt i kraft, söker Konungens godkännande samt sökt godkännande varder av Konungen beviljat. Har

sådan föreskrift meddelats och varder på grund av sådant avtal, som slutits under nyss nämnda tid före denna lags ikraftträdande samt ej av Konungen godkännes, fartyg efter denna lags ikraftträdande avlämnat till utlänning, äge vad i 2 § av lagen den 6 mars 1916 stadgas om annan påföljd än avtals ogiltighet motsvarande tillämpning, och skall vad i 3 § av samma lag är stadgat i tillämpliga delar gälla.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 14 april 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot anmälde förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter samt till lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg, vilka förslag utarbetats inom finansdepartementet och enligt Kungl. Maj:ts beslut för vidare behandling överlämnats till justitiedepartementet; och hemställde departementschefen, att lagrådets utlåtande över nämnda förslag, som voro av den lydelse bilagor vid detta protokoll utvisa, måtte för det i § 87 regeeringsformen angivna ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet samt att utdrag av finansdepartementets i ärendet hållna protokoll måtte få åtfölja remissen till lagrådet.

Kungl. Maj:ts nåd. proposition nr 186.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Israel Myrberg.

Förslag

till

Lag

om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

1 mom. Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den mån så prövas nödigt, förordna, för viss tid eller tills vidare, att med svenskt maskindrivet fartyg, som äger en bruttodräktighet av tvåhundra registerton eller därutöver, gods icke må fraktas mellan utrikes orter. Vad sålunda är stadgat om fraktande skall gälla fortskaffande av gods jämväl i annat fall än vid befördran mot vederlag.

Under tid, då sålunda meddelat förordnande är gällande, skola i sjölagen givna stadganden, som avse befogenhet för befälhavare att sälja av redarens gods eller av lasten eller utlossning av gods annorstädes än i bestämmelseorten, äga tillämpning, ändock att därigenom gods, som inlastats å utrikes ort, skiljes från fartyget å sålunda belägen ort; dock må i fall, som avses i 128 och 129 §§ sjölagen, lossning av gods, som inlastats å utrikes ort, äga rum endast å inom riket belägen ort.

2 mom. Från förbud, som i 1 mom. sägs, undantagas med inskränningar och enligt bestämmelser i övrigt, som Konungen må meddela:

a) fartyg, som göra regelbundna resor mellan Sverige och utrikes orter efter en på förhand kungjord plan, som tillämpas, då denna lag träder i kraft; samt

b) gods, som utgöres av skeppsproviant och skeppsförnödenheter för fartyget ävensom förnödenheter tillhöriga passagerare och å fartyget anställda personer, samt gods, som bärgats ombord å fartyget.

Ytterligare undantag från ovannämnda förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar.

2 §.

Fortscaffas gods med svenskt fartyg i strid mot föreskrift, som enligt 1 § meddelats, straffes befälhavaren med böter, högst tjugutusen kronor, eller fängelse i högst ett år.

Har redare eller annan, som i redares ställe haft befattning med fartyget, bjudit, lagt, trugat eller eljest uppsåtligen förlett befälhavaren till överträdelsen eller med råd eller dåd främjat densamma eller, med vetenskap om överträdelsen, underlåtit att, såvitt det stått i hans makt, hindra dess utförande, varde dömd till straff, som i första stycket sägs.

Där frakt för godsets fortskaffande skolat enligt därom träffat avtal tillkomma den brottslige, vare han skyldig utgiva fraktens belopp. Är den, vilken frakten skolat tillkomma, ej förfallen till straff efter ty ovan sägs, skall han förpliktas att av frakten utgiva det belopp, vartill för honom uppkommen vinst å det olovliga fraktandet högst kan skattas.

3 §.

Under tid, då förordnande enligt 1 § är gällande, vare ock förbjudet att till utlänning på tid bortfrakta fartyg av beskaffenhet, som med förordnandet avses, eller till utlänning upplåta sådant fartyg att av denne nyttjas till sjöfart för egen räkning. Undantag från detta förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar.

Sluter någon avtal i strid mot i första stycket given bestämmelse, vare avtalet ogillt och varde bortfraktaren eller upplåtaren, där icke åtgärden för honom medför ansvar enligt lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg eller lagen den maj 1916 om utsträckt tillämpning av nämnda lag, straffad på sätt i 2 § första stycket sägs samt förpliktad utgiva för fraktandet eller upplåtelsen betingat vederlag.

4 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, så ock vad den brottslige eller annan jämlikt denna lag förpliktats utgiva tillfalle kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

5 §.

Om domstol i mål rörande överträdelse, varom i denna lag sägs, skall vad i 328 § sjölagen stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift från trycket utkommit i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 mars 1917. Av Konungen jämlikt denna lag givet förordnande må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan, under tiden för lagens giltighet begången överträdelse, som i lagen sägs, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Har; då förordnande, som enligt 1 § meddelats, bliver gällande, fartyg avgått från utrikes ort, där gods inlastats, må, utan hinder av förordnandet, godset fortskaffas jämväl till utom riket belägen ort.

Varder förordnande, varom i denna lag stadgas, vid lagens utfärdande meddelat, må Konungen jämväl föreskriva, att där sådant avtal om bortfraktande eller upplåtelse, som i 3 § avses, slutits före lagens ikraftträdande men efter den 14 april 1916, avtalet skall upphöra att gälla, om ej någondera parten inom trettio dagar, efter det lagen trätt i kraft, söker Konungens godkännande samt sökt godkännande varder av Konungen beviljat. Har sådan föreskrift meddelats och varder på grund av avtal, som slutits under nyss nämnda tid före lagens ikraftträdande samt ej av Konungen godkännes, fartyg efter lagens ikraftträdande ställt till utlännings förfogande, äge vad i 3 § av denna lag stadgas om annan påföljd än avtals ogiltighet motsvarande tillämpning, och skall vad i 4 och 5 §§ av lagen är stadgat i tillämpliga delar gälla.

Förslag

till

Lag

om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Härigenom förordnas som följer:

Vad i lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg är stadgat angående svenskt fartygs tidsbefraktning av utlänning skall också gälla upplåtelse av svenskt fartyg till utlänning att av denne nyttjas till sjöfart för egen räkning.

Sluter någon i strid mot förbud, som jämlikt detta stadgande meddelats, avtal om fartygs upplåtelse till utlänning, skall vad i 2 och 3 §§ av nämnda lag stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 mars 1917.

Är förordnande, varom stadgas i lagen den 6 mars 1916 och som meddelats vid nämnda lags utfärdande, gällande, då nu ifrågavarande lag utfärdas, må Konungen jämväl föreskriva, att där avtal, som i sistnämnda lag avses, slutits före samma lags ikraftträdande men efter den 8 januari 1916, avtalet skall upphöra att gälla, om ej någondera parten inom trettio dagar, efter det denna lag trätt i kraft, söker Konungens godkännande samt sökt godkännande varder av Konungen beviljat. Har sådan föreskrift meddelats och varder på grund av sådant avtal, som slutits under nyss nämnda tid före denna lags ikraftträdande samt ej av Konungen godkännes, fartyg efter denna lags ikraftträdande avlämnat till utlänning, äge vad i 2 § av lagen den 6 mars 1916 stadgas om annan påföljd än avtals ogiltighet motsvarande tillämpning, och skall vad i 3 § av samma lag är stadgat i tillämpliga delar gälla.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen
den 20 april 1916.*

Närvarande:

Justitieråden BERGMAN,
SJÖGREN,
Regeringsrådet PALMGREN,
Justitierådet DYBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 14 april 1916, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättade *förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter* samt till lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Tillika hade till lagrådet överlämnats utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet berörda den 14 april uti ifrågavarande ärende.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av revisionssekreteraren Algot Bagge.

Lagrådet anförde:

Förslaget till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

3 §.

Då stadgandet i första punkten av första stycket läser avse, förutom bortfraktning på tid, varje avtal om nyttjanderätt till fartyg, som i för-

ordnandet avses, men med hänsyn härtill stadgandets avfattning icke synes vara tillräckligt vidsträckt, och i anledning därav missförstånd tilläventyrs kan befaras, hemställes, att till vinnande av tydlighet avfattningen av bestämmelsen i nämnda punkt må jämkas så, att stadgandet uttryckligen kommer att omfatta varje avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till fartyg av beskaffenhet, som med förordnandet avses.

Från det sålunda uppställda förbudet torde böra i lagen stadgas undantag, motsvarande bestämmelsen i sista punkten av 1 § i lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Slutligen synes affattningen av andra stycket böra undergå någon jämkning i anledning av vad nu anförts.

5 §.

Då lagen den 6 mars 1916 icke innehåller något stadgande angående laga domstol i mål rörande brott, som i nämnda lag sägs, samt tillräckliga skäl att i förevarande lagförslag intaga sådant stadgande icke torde förefinnas, hemställes, att 5 § måtte uteslutas.

Övergångsbestämmelserna.

Om vad ovan anförts vinner avseende, torde därav påkallas någon ändring i avfattningen av övergångsbestämmelserna.

Förslaget till lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Av skäl, som vid 3 § av det först granskade lagförslaget anförts, hemställes, att affattningen av stadgandet i första stycket av nu förevarande lagförslag må jämkas så, att detsamma tydligt kommer att omfatta varje avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till svenskt fartyg, samt att avfattningen av andra stycket må på motsvarande sätt ändras.

In fidem.

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott
tisdagen den 25 april 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot anmälde, efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet, lagrådets den 20 innevarande månad avgivna utlåtande över de den 14 i samma månad till lagrådet remitterade förslagen till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter samt till lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

Efter att hava redogjort för utlåtandets innehåll anförde föredragande departementschefen följande.

»Lydelsen av 3 § i förslaget till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter torde i huvudsaklig överensstämmelse med lagrådets hemställan böra så jämkas, att därigenom uttryckligen utsäges, att under bestämmelserna i detta lagrum

faller varje avtal, varigenom utlänning erhåller nyttjanderätt till svenskt fartyg av beskaffenhet, som avses med i 1 § omförmålt förordnande, ävensom varje avtal om sådant fartygs tidsbefraktning av utlänning, och följaktligen även sådana avtal, som innebära överlåtelse av nyttjanderätt eller rätt enligt tidsbefraktningensavtal. Lagrådet har vidare ansett, att från det i 3 § uppställda förbudet borde i lagen stadgas undantag, motsvarande bestämmelsen i sista punkten av 1 § i lagen den 6 mars 1916. Även denna ändring finner jag böra iakttagas, liksom ock av nu förordade ändringar påkallad jämkning av övergångsbestämmelserna. Jämväl torde, på sätt lagrådet hemställt, 5 § uteslutas ur förslaget.

I förslaget till lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 synes, i överensstämmelse med av lagrådet gjord hemställan, böra vidtagas en jämkning motsvarande den, som jag förordat i fråga om bestämmelserna rörande nyttjanderättsavtal i 3 § av förutnämnda lagförslag.

I enlighet med vad jag nu anfört har jag låtit omarbета ifrågasvarande lagförslag, därvid även några redaktionella jämkningar vidtagits i desamma.»

Sedan föredraganden härefter uppläst de omarbetade lagförslagen, hemställde föredraganden, att de båda lagförslagen måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall, och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bilagor vid detta protokoll utvisa.

Ur protokollet

N. Beite.